

turó vitam possidere mereamur æternam. Quod ut
obtinere possimus, toto mentis affectu ejus patrocini-
nia imploremus cujus natalitia celebramus (75). Dat
nobis fiduciam hæc implorandi qui eum pro Roma
orantem se exaudire promisit. Ipse enim qui nos

(75) Ex his verbis ac superioribus num. 1, *cujus hodie venerandam assumptionis diem debita solemnitate recolimus*, liquet dictam esse hanc homiliam

A admonuit orationem ejus quærere, per ejus merita nos exaudire dignetur. Qui trinus in personis, et unus in substantia vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

festo S. Alexii, eodem, ut suspicor, die quo hodie-
dum colitur apud Latinos 17 Julii.

PROFESSIO REGULÆ S. BENEDICTI

A BEATO ADALBERTO

Romæ in monasterio SS. Bonifacii et Alexii confessorum, die 2 Aprilis anni 991 facta.

(Apud Bocsek, *Codex diplomaticus Moraviae*, p. 104.)

† Ego Adalbertus promitto stabilitatem meam B secundum regulam sancti Benedicti, coram Deo et
et conversionem morum meorum et obedientiam omnibus sanctis ejus et abbate Augustino præsentem.

ANNO DOMINI DCCCCXCIX.

GREGORIUS V PAPA.

NOTITIA HISTORICA.

(Apud Eggs, *Pontificium doctum*, pag. 287.)

Gregorius V, natione Germanus, Bruno antea dictus ex ordine S. Benedicti, Othonis Saxonie et Sueviae ducis ex Juditha paris prosapie femina illustris filius Joanne XVI mortuo, ob vite morumque integritatem, magnamque rei litterarie cognitionem, Othonis imperatoris suasu, qui Romæ tum aderat, a clero populoque Romano, sexto Kal. Septembris anni 998, Romanus electus est pontifex. Hic ob largissimas elemosynas, diem in pauperes, xiduas, atque pupillos erogatas, aliaque innumera dona oratoriis, ecclesiis, et monasteriis facta, *Gregorius Minor* ad distinctionem *Magni* appellatus est.

Anno sui pontificatus primo, bona omnia superioribus annis Ecclesie Ravennati a pontificibus concessa, Joanni archiepiscopo confirmavit, sanciens, ne ab ullo clerico Ravennate per omnem Æmiliam et Pentapolim portorium aliquod exigetur. Roberto Galliarum regi, Hugonis Capeti filio incestas cum Bertha nuptias interdixit; quare Robertus relicta Bertha Constantiam Wilhelmi Tolosani comitis filiam, annuente Gregorio, in matrimonium duxit. Gaudentium fratrem sancti Adalberti Pragensis episcopi, Miecislao principe id per litteras, et nuntios petente, ad Gnesnensem cathedram in Polonia evexit. Heriberto archiepiscopo Coloniensi jus pallii concessit eundemque postea in numerum septem electorum, quibus creandi imperatoris Romani jus concessum est, assumpsit. Othonem III cum Maria

C conjuge imperiali, corona, et Augusti titulo in basilica Vaticana insignivit.

Anno vero Christi 997, abeunte in Germaniam Othone Augusto, Crescentius vetere dominandi libidine stimulatus, Gregorium pontificem diris seditionibus exagitare cepit. Cujus vim cum Gregorius omni præsidio militari destitutus ferre diutius nequiret, Joannis prædecessoris exemplo, Urbe egressus in Etruriam se recepit. Gerebat eo tempore Placentiæ episcopatum Joannes quidam *Philagatus* appellatus, natione Calaber, patria Rossanus, professione monachus Cassinas, qui litterarum scientia, qua excelebat et pecuniæ magnitudine, qua cæteros superabat, inflatus, eo usque arrogantiae fuerat prolapsus, ut semetipsum ultro archiepiscopum appellaret. Hunc igitur, quod pecuniosus esset, turbisque concitandis aptus, Romani nacti, auctore Crescentio, pseudopontificem adversus Gregorium absentem proclamarent. Qua re cognita Gregorius in Germaniam, questurus simul injuriam, ac opem Cæsaris imploraturus, concessit. Crescentius rerum edoctus, nihil de contumacia remisit, quin potius, quasi certum Othonis bellum haberet, Urbis mœnia firmare, aggeres struere, fossas agere, et ante omnia molem Adriani (a suo nomine postea *Crescentii* dictam) variis propugnaculis, comæatu, et milite munire cepit.

Otho Gregorii precibus exoratus, eodem anno cum firmissimo omnis generis copiarum robore re-

diit in Italiam, agnati pontificis injuriam ulturus. Exercitu Romam adducto, urbiq; admoto, civibus parere recusantibus, Urbem fortiter oppugnat. Aliquandiu acriter resistere Romani, a Crescentio et antipapa spe magna præmiorum animati. At invalescentibus omni ex parte Germanis, cum obsessi rerum penuria laborantes, tantum impetum amplius sustinere non possent, Cæsari portas ultro aperiant, Urbisque deditionem faciunt Crescentio, et antipapa intra molem Adriani dilapsis. Otho cum suis Urbem ingressus, Gregorium decimo, postquam exactus est, mense sedi suæ restituit, rebusque in Urbe depositis, Crescentium cum Joanne antipapa in arce obsedit. Cum vero in longum obsidio traheretur, Cæsar propositis præmiis Germanos, ut acrius incumberent, incendit. Qui impetu quaquaversum facto, arcem denique, ut Ditmarus scribit, expugnant; sævitum in omnes; Crescentius vulneratus captusque, muro præcipitatus est: cujus cadaver post terga boum religatum, ac per paludes, tractum probeque illusum, denique in conspectu Romanorum excelsa trabe suspensum est. Simile supplicium de iis pariter sumptum, qui ex complicibus supererant.

Joannes vero antipapa, jussu Cæsaris, oculis orbatus, ac naribus auribusque præcisus, jumento impositus, toti Urbi, per quam circumducebatur, vectoris sui caudam in manibus tenens, acerbum spectaculum fuit. Tum in Germaniam exsulatum missus, paulo post dolore vulnerum animique mœrore confectus decessit, cum sedisset in Romana cathedra quam invaserat, circiter menses decem. Hic dum adversus Gregorium sederet, legatum misit in Galliam Petrum cardinalem, ut ecclesiam, quam Fulco comes Andegavensis in diœcesi Turonensi erexerat, suo nomine consecraret. Verum ipsa die ad consecrationem præstituta, templum repente corruit, veluti respueret Deus ipsa templa per schismaticum, aut sanctæ sedis invasorem in sui honorem dedicata.

Interim Gregorius, sublatis æmulis, debitæ sedi ac libertati restitutus, inito cum Othone consilio, animum tum ad reformandum stabiliendumque Romanæ Ecclesiæ statum, tum ad electionem imperatorum pacifice et absque tumultu in posterum faciendam adjecit, conciliumque episcoporum Romæ eapropter coegit: cujus acta licet perierint, ex fragmentis tamen, quæ deinde reperta sunt, revocantur in lucem quæ perierant. Mentio imprimis hujus concilii Romæ sub Gregorio V habiti exstat

A in rebus gestis S. Adalberti, scriptis ab auctore illius temporis, quibus significatur in hac synodo agitatum fuisse causam S. Adalberti Pragensis episcopi, judicio postulati ab archiepiscopo Moguntino de facienda in sua ecclesia, quam reliquerat, residentia. Quod autem majoris momenti est, ad hoc ipsum concilium referendum videtur, quod de imperatoris electoribus (archiepiscopis scilicet Moguntino, Trevirensi, Coloniensi, tum marchione Brandenburgensi, comite Palatino, duce Saxonie, et rege Bohemie) ab eodem pontifice Gregorio constitutum multorum assertione traditur; siquidem res magni momenti non nisi consultis Patribus, collectis episcopis in synodo fieri consueverunt. Legendus hic venit Platina in Gregorio V, et Baronius tomo X ad annum 996, Bellarminus, et alii; præsertim Jo. Palatius Venetus tomo II Monarchiæ occidentalis, lib. II, cap. 5, ubi late ac solide hanc ipsam questionem tractat.

B Sedente Gregorio ad clavum Ecclesiæ, Hungari Christianam fidem amplexi sunt; virique per id tempus sanctissimi vixere, Romualdus scilicet abbas, Bonifacius Russorum apostolus, Othonis cognatus, et Romualdi discipulus; Adalbertus in Prussia martyr; Stephanus Hungariæ rex; Maielus abbas Cluniacensis, et Roswitha sanctimonialis Saxonica, Græce et Latine supra xivm docta.

Obiit vero Gregorius, administrato optime pontificatu (cui biennium supra menses quinque, ac dies 24, præfuit) duodecimo Kalendas Martii anno nostræ salutis 999, sepultus ad S. Petrum in Vaticano, juxta cineres B. Gregorii Magni cujus in Vita æmulator exstiterat, cum hoc sequenti adhuc exstante epitaphio.

Hic, quem legit humus, oculis vultuque decorum,
Papa fuit Quintus nomine Gregorius.
Ante tamen Bruno, Francorum regia proles,
Filius Othonis de genitrice Judith.
Lingua Teutonicus, Yuan, ia doctus in urbe.
C Sed juvenis cathedram sedit apostolicam.
Ad binos annos, et menses circiter octo [quinque],
Ter senos Februo connumerante dies.
Pauperibus dives, per singula Sabbata vestes
Divisit, numero cautus apostolico.
Usus Francigena, Germana, et voce Latina,
Instiuit populos eloquio triplici.
Tertius Otho sibi Petri commisit ovile,
Cognatis manibus unctus in imperium.
Exiit et postquam terrenæ vincula carnis,
Æquivoc[i] .e., Gregorii M.] dextro substituit lateri.
DECESSIT, XII KAL. MARTII CMXCIX.

GREGORII PAPÆ V

EPISTOLÆ ET PRIVILEGIA.

I.

GREGORII PAPÆ V EPISTOLA AD WINIZONEM ABBATEM.
(Anno 996.)

[Apud Ughelli, *Italia sacra*, tom. III, col. 618.]

GREGORIUS episcopus, servus servorum Dei dilectissimo in Christo Domino, filio WINIZONI, venerabili abbati sancti Salvatoris, sito in comitatu Clusino territorio monte Amiato; tibi videlicet tuisque successoribus, in perpetuum in Domino salutem.

Quoniam semper sunt concedenda, quæ rationaliter et congrue a fidelibus petuntur, ob devotio-

D nem pii conditoris nostri oportet nos in privilegijs præstandis nostram nullo modo denegare munificentiam. Igitur quia vestra dilectio nostræ sublimitatis apostolatam humiliter rogavit, quatenus prædictum monasterium sancti Salvatoris institutum in supra nominato comitatu, et territorio privilegijs apostolicæ sedis decoretur, ut sub dictione juris sanctæ nostræ, cui Domino auctore præsidemus, Ecclesiæ institutum nullius alterius ecclesiæ juri vel dictioni submittatur. Pro qua re vestris pijs desiderijs, per hanc nostram auctoritatem, quod postulastis libenter